

N:o 193.

Af herr **F. Berg** i Stockholm, om *skrifvelse till Konungen angående kristendomsundervisningen i folkskolorna.*

I tvänne inom Andra Kammaren vid innevarande års riksdag väckta motioner rörande kristendomsundervisningen i folkskolan har frågan om denna undervisning betraktats hufvudsakligen såsom en *kyrko-politisk* fråga, d. v. s. ur synpunkten af föräldrarnas konfessionella ståndpunkt. Den lösning af densamma, som då synes ligga närmast till hands, är onekligen den, att man medgifver de föräldrar, hvilka, ehuru formellt tillhörande statskyrkan, dock ej dela hennes lärouppfattning, rättighet att afhålla sina barn från folkskolans kristendomsundervisning. Måhända är ett sådant medgifvande, trots de allvarsamma svårigheter såväl med hänsyn till skolpliktighetens utkräfvande som i andra afseenden, hvilka däraf kunna föranledas, numera oundvikligt. Men om man föreställer sig, att man ensamt genom ett medgifvande af dylik art skulle hafva åstadkommit ett varaktigt fredstillstånd mellan de olika kyrkosamfunden i fråga om folkskolans kristendomsundervisning, hän-gifver man sig säkerligen åt en illusion. Anser man verkligen religions-frihetsprincipen innebära, att föräldrarna skola alldeles enväldigt råda öfver barnens religiösa undervisning och blifvande religiösa ställning, kan nämnda medgifvande icke stanna vid att vara en undantagsbestäm-melse; det blir då helt visst endast första steget på vägen fram emot en offentlig skola, ur hvilken efter långvariga och förbittrade slitningar all religionsundervisning aflägsnats.

För min del kan jag emellertid icke dela den uppfattningen, att med religionsfrihet i fråga om undervisningen bör förstås föräldrarnas oinskränkta makt att forma barnen till sina andliga kopior och i dem inpräglade sina egna konfessionella meningar. Fastmer synes mig religions-

frihetens grundsats kräffa, att man bereder barnen en religiös undervisning, som sätter dem i tillfälle att *själfva* bestämma sin religiösa ståndpunkt, då de nämligen hunnit den utveckling, att de äro här för mogna.

Erkännes denna senare uppfattning såsom riktig, synes man lätt kunna ena sig om att låta frågan om kristendomsundervisningen vara hvad den i och för sig är: en *undervisningsfråga*. Hufvudspörsmålet vid ämnesurvalet för denna undervisning blir då icke: stämmer det eller det med vederbörande föräldrars teologiska specialåsikter för tillfället? Utan det blir: lämpar sig det eller det för barnets andliga mottaglighet och behof, och är det ägnadt att på dess nuvarande utvecklingsstadium lända detsamma till uppbyggelse och upplysning?

Att detta spörsmål borde vara det för kristendomsundervisningens planläggning afgörande, har länge varit framhållet af skolans män. I öfverensstämmelse härmed har från deras sida blifvit yrkadt, att man borde hämta ifrågavarande undervisnings stoff så omedelbart som möjligt ur hvad som obestriddigen utgör all kristendomsundervisnings hufvudurkund, evangelierna, samt att de mer eller mindre svårfattliga skiljeläror, om hvilka de vuxna tvista, borde sparas till den ålder, då barnet kan, åtminstone i någon mån, göra sig en föreställning om hvad tvisterna egentligen gälla.

Om man på nu antydt sätt ställde kristendomsundervisningen på en djupare, säkrare och allmännare grund än den tillspetsadt dogmatiska, skulle man icke allenast hafva gjort densamma mera tillgänglig och fruktbärande för *alla* barn, oafsedt föräldrarnas konfessionella ståndpunkt; man skulle tillika, utan att på minsta sätt kompromissa mellan religiösa öfvertygelser, hafva undanröjt hufvudanledningen till att så många föräldrar frestas att afhålla sina barn från deltagande i den allmänna folkskoleundervisningen.

Med stöd af hvad sålunda blifvit i korthet anfördt tillåter jag mig hemställa,

att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes utfärda sådana föreskrifter rörande kristendomsundervisningen i folkskolan, att denna undervisning i högre grad än hittills varit fallet måtte blifva afpassad efter barnens mottaglighet och behof.

Stockholm den 18 april 1903.

Fridtjuv Berg.